

Alergenová imunoterapie inhalačních alergií

Jiří Nevrlka

Farmakologický ústav Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, Brno

Oddělení klinické mikrobiologie a imunologie Fakultní nemocnice Brno-Bohunice

Klinika nemocí plicních a tuberkulózy, Fakultní nemocnice Brno-Bohunice

UPIRA, s. r. o., Brno

Specifická alergenová imunoterapie je jedinou kauzální a chorobu modifikující metodou léčby respiračních alergií. Představuje personalizovaný přístup k pacientovi, který může vést k navození dlouhodobé imunotolerance vůči příčinným alergenům. Může tak snížit nebo zcela eliminovat příznaky alergické rýmy, případně i alergického astmatu, zmenšit spotřebu farmakoterapie, zlepšit kvalitu života pacientů a v neposlední řadě jej ochránit před progresí alergického onemocnění. Článek se zabývá mechanismem účinku a efektivitou alergenové imunoterapie v léčbě onemocnění s vazbou na inhalační alergeny a také indikací a dostupnými terapeutickými možnostmi v podmínkách České republiky.

Klíčová slova: alergenová imunoterapie, inhalační alergie, alergická rýma, alergické astma.

Allergen immunotherapy for respiratory allergies

Specific allergen immunotherapy is the only causal and disease-modifying treatment modality for respiratory allergies. It represents a personalized approach that may induce long-term immunotolerance to causal allergens. It can thus reduce or even completely eliminate symptoms of allergic rhinitis and, in some patients, allergic asthma, decrease the need for pharmacotherapy, improve patients' quality of life and, last but not least, protect them against progression of the allergic disease. This review summarizes the mechanisms of action and clinical efficacy of allergen immunotherapy in diseases related to inhalant allergens and discusses indications and available therapeutic options in the Czech Republic.

Key words: allergen immunotherapy, inhalant allergy, allergic rhinitis, allergic asthma.

Úvod

Inhalační alergeny (zejména rostlinné pyly, roztoči domácího prachu, alergeny zvířat a spory plísní) se jako etiologický faktor významně podílejí na spektru chronických respiračních chorob zvláště v průmyslově vyvinutých zemích. Prevalence inhalačních alergií v Evropě se podle dostupných epidemiologických údajů odhaduje přibližně na třetinu populace a představuje závažný zdravotnický a socioekonomický problém (1).

Standardní farmakoterapie (H1-antihistaminika a intranazální a inhalační kortikosteroidy) poskytuje jen symptomatické až

semikauzální řešení bez vlivu na podstatu alergického procesu. Specifická alergenová imunoterapie (AIT) se naproti tomu řadí mezi choroby modifikující léčebné postupy a její efektivita je prokázána evidencí založenou na důkazech (EBM) (2). Představuje v současnosti jedinou možnost příčinné (kauzální) léčby respiračních alergií a je součástí komplexního přístupu ke zvládnutí inhalačních alergií také v podmínkách České republiky.

Aplikace tohoto léčebného postupu v praxi vyžaduje v souladu s doporučeními České společnosti alergologie a klinické imunologie (ČSAKI) a Evropské akademie alergologie a kli-

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

Tento článek je vypracován na základě autorových vlastních publikací a aktuální literatury. Článek nebyl dosud publikován ani zaslán k recenznímu řízení do jiného periodika.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

Autor prohlašuje, že v přímé souvislosti s tématem tohoto článku není ve střetu zájmů. V uplynulých 24 měsících obdržel autor finanční podporu na přednášky na odborných akcích od farmaceutických firem – výrobců terapeutických alergenů: ALK-Abelló a Stallergenes Greer.

Funding/Support:

Tato práce vznikla s podporou specifického vysokoškolského výzkumu MUNI/A/1722/2024, kterou poskytl MŠMT.

Cit. zkr.: *Klin Farmakol Farm.* 2026;40(1):19-24

<https://doi.org/10.36290/far.2026.011>

Článek přijat redakcí: 6. 2. 2026

Článek přijat k tisku: 22. 3. 2026

MUDr. Mgr. Jiří Nevrlka

jiri.nevrlka@seznam.cz